

కోపపు తలంపులు, ద్వేషపు మాటలు

మరియు హత్య

(మత్తయి 5:21-26)

కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం, ఓక్లహామాలోని హోమిని దగ్గరనున్న కానర్స్ కరెక్షనల్ సెంటర్‌లో నేను బోధించాను. అక్కడ నా ప్రసంగాన్ని వింటున్న వారిలో అనేకమంది హత్యానేరం గావించబడిన వాళ్ళే! అదొక వింత అనుభూతి. కాని యిప్పుడు ఎన్నో ఆదివారాలు నేను హంతకులతోనే ప్రసంగాలు చేస్తున్నాను. కానర్స్‌లో కొంతమంది తమ చేతులతో హత్య చేసినవారు; యితర గుంపులో తమ మనసులలో హంతకులైనవారు మరియు మాటలతో హత్యచేసినవారు అనేకులు ఉన్నారు. రెండవ గుంపులో ఉన్నవారు మొదటి గుంపులో ఉన్నవారి వలెనే దోషులై ఉన్నారు. రెండూ సమానమే:

“సరహత్య చేయవద్దు ‘సరహత్య చేయువాడు విమర్శకులోనగునని’ పూర్వీకులతో చెప్పబడిన మాట మీరు విన్నారు గదా. నేను మీతో చెప్పునదేమనగా - తన సహోదరుని మీద కోపపడు ప్రతివాడు విమర్శకు లోనగును, తన సహోదరుని చూచి వ్యర్థుడా అని చెప్పువాడు మహా సభకు లోనగును; ద్రోహి అని చెప్పువాడు నరకాగ్నికి లోనగును. కావున నీవు బలిపీఠమునొద్ద అర్పణము నర్పించుచుండగా నీమీద నీ సహోదరునికి విరోధమేమైనను కలదని అక్కడ నీకు జ్ఞాపకము వచ్చినయెడల అక్కడ బలహీరము నెదుటనే నీ యర్పణము విడిచిపెట్టి, మొదట వెళ్లి నీ సహోదరునితో సమాధానపడుము; అటుతరువాత వచ్చి నీ యర్పణము నర్పింపుము. నీ ప్రతివాదితో నీవును త్రోవలో ఉండగానే త్వరగా వానితో సమాధానపడుము; లేనియెడల ఒకవేళ నీ ప్రతివాది నిన్ను న్యాయాధిపతికి అప్పగించును, న్యాయాధిపతి నిన్ను బండ్లొత్తుకు అప్పగించును, అంతట నీవు చెరసాలలో వేయబడుదువు. కడపటి కాసు చెల్లించువరకు అక్కడనుండి నీవు వెలుపలికి రానేరాలని నీతో నిశ్చయముగా చెప్పుచున్నాను” (మత్తయి 5:21-26).

విలియం బార్క్లే “క్రోత్త నిబంధనలోని ముఖ్య వాక్య భాగాలలో ఒకదానిగా”¹ ఎంచిన: మత్తయి 5:21-48 యొక్క ముందు మాటలను మనం మునుపటి పాఠములో నేర్చుకున్నాం. అందులో భాగంగా, యేసు క్రీస్తు తాను ధర్మశాస్త్రమును కొట్టివేయుటకు గాక, దానిని నెరవేర్చుటకు వచ్చానని ఆయన చెప్పినట్లు నేర్చుకున్నాం. ఆయన మన పాపముల నిమిత్తం సిలువలో చనిపోవడం ద్వారా దానిని నెరవేర్చినట్లు గమనించాం. కొండ మీది ప్రసంగంలో దాని గురించి విశదంగా చెప్పడం ద్వారా ఆయన దానిని నెరవేర్చాడు. ఆరంభంలోని కొన్ని మాటల తరువాత, ఆయన ఆ నెరవేర్పు గురించి ఐదారు ఉదాహరణలను యిచ్చాడు. ఈ పాఠములో 21 నుండి 24వ వచనములలో వివరింపబడిన ఉదాహరణను పరిశీలిద్దాం. కోపగించుకోవడం, ఆ కోపంతో అనకూడని మాటలను అనడం వంటి విషయాల గురించి యేసు ఈ భాగములో చెప్తున్నారు.

మనకు యితరుల గురించి పొసగని పక్షంలో మనమేం చేయాలి, ప్రత్యేకించి మన మాట ద్వారా ఎదుటివారిని బాధపెట్టినప్పుడు మనం ఏం చేయాలి? అన్న విషయం గురించి ఈ వాక్య భాగం తెలియజేస్తుంది. యిటువంటి వాదములను తీర్చుకొనుటకు ఈ లోకంలో అనేక మార్గాలున్నాయి, కాని క్రీస్తు శిష్యులకు అవి దారిచూపలేవు. ప్రతి క్రైస్తవుడూ, ఎదుటి వ్యక్తి క్రైస్తవుడయినా క్రైస్తవేతరుడయినా, స్నేహితుడయినా, శత్రువైనా, విశ్వాసియైనా, అవిశ్వాసియైనా అందరితోనూ మర్యాదగా నడుచుకోవాలి.

కోపంలోని ప్రమాదం (5:21, 22)

కోపపడడం (21, 22) వచనాలు)

“నరహత్య చేయవద్దు, నరహత్య చేయువాడు విమర్శకు లోనగునని పూర్వికులలో చెప్పబడిన మాట మీరు విన్నారు కదా”² (21 వచనం) అన్న మాటలతో ఈ భాగం మొదలవుతుంది. అక్కడ ప్రభు మాటలు వింటున్న వారి పూర్వికులే, ప్రభువు చెప్పిన “పూర్వికులు.”

“నరహత్య చేయవద్దు” అన్న మాటను అక్కడి వారు బాగా ఎరిగియున్నారు. పది ఆజ్ఞలలో ఇది ఆరవ ఆజ్ఞ (నిర్ణయకాండము 20:13; ద్వితీయోపదేశకాండము 5:17). మరణ శిక్ష (నిర్ణయకాండము 21:12 చూడు) లేదా దేవుని శత్రువులైనవారి పై యుద్ధానికి వెళ్ళుటను (ద్వితీయోపదేశకాండము 7 చూడు) ఆరవ ఆజ్ఞ మినహాయించలేదు. *Phoneuo* అను గ్రీకు మాటనుండి “నరహత్యకు పూనుకోవడం” అను మాట వచ్చింది. దీని అర్థం “నరహత్య చేయడం”³ (NASB ప్రకారం). “ముందుగా పన్నిన పథకం ప్రకారం, దేవుషముచేత ఒక వ్యక్తి మరో వ్యక్తిని చంపడమే హత్య.”⁴

“నరహత్య చేయువాడు విమర్శకు లోనగునని” చెప్పబడిన మాట కూడ ప్రజలు విన్నారు. “విమర్శ” (court) అను మాట *krisis* అన్న గ్రీకు పదంనుండి వచ్చినది. దీనికి “నిర్ణయం, తీర్పు”⁵ అన్న అర్థాలున్నాయి (KJVలో చూడు). హత్య చేసిన వాడిని స్థానిక యూదా న్యాయస్థానం ముందు హాజరు పర్చి, శిక్ష వేయించాలన్న ఆలోచన యేసు ప్రభువు మనసులో ఉంది.⁶ “నరహత్య చేయువాడు విమర్శకు లోనగునని” పాత నిబంధన గ్రంథంలో ఎక్కడా కూడ సూటిగా చెప్పబడలేదు గాని, యిటువంటి భావం పాత నిబంధన గ్రంథంలో కొన్ని చోట్ల పేర్కొనబడింది. హత్యచేసిన వాడిని చంపివేయాలని ధర్మశాస్త్రం బోధిస్తుంది (లేవీయకాండము 24:17; సంఖ్యాకాండము 35:16-34 చూడు) అలాగే యిటువంటి విషయంలో ఇశ్రాయేలీయులు న్యాయాధిపతులను ఆశ్రయించాలని ధర్మశాస్త్రం సూచిస్తుంది (ద్వితీయోపదేశకాండము 16:18; 17:8, 9 చూడు). యేసు ప్రభువు కాలంలో పాలస్తీనాలోని ప్రతి పట్టణంలోను యిటువంటి వాదములను తీర్చడానికి న్యాయస్థానములు ఉండేవి. యూద మత బోధకుల ప్రకారం హత్యచేసినవాడు అపరాధి అని వారు బోధిస్తూ ఉండేవారు.

యేసు యిక్కడ “అయితే” అన్న కీలక పదాన్ని వాడుతున్నారు (ఆదిమ భాషలో ఈ పదం వాడబడింది), “నేను మీతో చెప్పునదేమనగా ...” (5:22a). గ్రీకు భాషలో “నేను” (I) అన్న పదం నొక్కి చెప్పబడింది. శాస్త్రులు, పరిసయులు వారి యొక్క బోధనలలో మోషే, యితర నాయకులు, ప్రవక్తల అధికారాన్ని ఎత్తి వారు బోధిస్తుంటారు. కాని యేసు ప్రభువు తన

స్వంత అధికారముతో మాట్లాడుతున్నాడు, “యేసు ఈ మాటలు చెప్పి ముగించినప్పుడు, జన సమాహములు ఆయన బోధకు ఆశ్చర్యపడిరి. ఏలయనగా ఆయన వారి శాస్త్రులవలె గాక అధికారముగలవాని వలె వారికి బోధించెను” (7:28, 29; మార్కు 1:22).

తన అధికారమును బట్టి యేసు ఎట్టి మాటలను పలికారు? మొదటిగా ఆయన - “తన సహోదరుని మీద కోపపడు ప్రతివాడు విమర్శకు లోనగును”⁷ అని చెప్పారు (మత్తయి 5:22బి). యేసు ప్రభువు “సహోదరుడు” brother (*adelphos*) అన్న మాటను పలికినప్పుడు అక్కడ వింటున్నవారు తోటి యూదుల గురించి చెప్పియుంటాడని భావించియుంటారు. ఈనాడు, మనకు మన తోటి క్రైస్తవులు గుర్తుకు రావాలి. ఏదేమైనా, దీనికి సార్వత్రిక అన్వయం ఉంది. 24వ వచనంలో యేసు ప్రభువు ప్రతివాదుల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఈ విధంగా, మనం కలుసుకొంటున్న ప్రతివారిని గురించి ఆలోచించాలి.

“కోపము” అను పదము *orge* అను గ్రీకు పదం యొక్క క్రియా రూపము, “కోపమునకు - రెండు గ్రీకు పదములున్నాయి: *orge* మరియు *thumos*. *Thumos* అను పదము “త్వరగా రేగి, అంతలోనే తగ్గిపోయే ఆవేశాన్ని” సూచిస్తుంది. *orge* అను పదము “మనసులో నిలిచియుండి, పగ తీర్చుకొను అవకాశము కొరకు వేచియుండిన మానసిక స్థితిని”⁸ సూచిస్తుంది. ఆర్గే (*orge*) గురించి బార్క్లే ఈ విధంగా వ్రాస్తున్నాడు.

ఇది ఎక్కువ కాలం నిలచియుండు కోపము. తన యొక్క పగ చల్లారకుండా మనసులో రగిలిపోయే కోపము యిది. ద్వేష భావముతో, తనలోని పగను రేపుకుంటూ కోపమును ఉద్రేకముగా మార్చువారి కోపము యిది. ... [యిది] మర్చిపోలేని ఆవేశము. తమాయిండుకోలేని ఉద్రేకము యిది. పగ తీర్చుకొనుటకు అవకాశం కొరకు ఎదురుచూసే కోపం యిది.⁹

వాక్యము ప్రతి విధమైన కోపమును ఖండించుట లేదు. దేవుడు భక్తిహీనుల యెడల తన కోపమును చూపిస్తున్నాడు (KJV; కీర్తనలు 7:11ను చూడు). వేషధారులైన పరిసయులను చూచి యేసు ప్రభువు అగ్రహించాడు (మార్కు 3:5). నీతిమంతుల కోపం, దైవ కోపం, పాపం పట్ల కోపం, దుర్మార్గత పట్ల కోపం వంటివన్నీ వాక్యంలో ఉన్నాయి. ఒక మంచి కార్యంకొరకు కోపపడే స్వభావాన్ని దేవుడు మనలో పెట్టాడు. విలియం ఈవాన్స్ యిలా వ్రాస్తున్నాడు, “పాపం పట్ల తన కోపమును ప్రదర్శించలేని వ్యక్తి, నీతి కొరకు నిజంగా ప్రేమలేనివాడు.”¹⁰ మనలో చాలామందికి వచ్చే కోపం, నీతియుక్తమైనది కాదు. స్వప్రయజనాల కోసం మనలో కోపం పుడుతుంది. యిటువంటి స్థితిని బట్టి వాక్యం ఈ కోపమును ఖండిస్తుంది (ఎఫెసీయులకు 4:31; కొలోస్సయులకు 3:8; యాకోబు 1:19, 20).

యిదే మాటలు KJV బైబిలులో మరో విధంగా ఉన్నాయి, “కారణం లేని కోపంగా” దీన్ని వర్ణిస్తుంది. “ఏ కారణం లేని” అన్న పదానికి గల గ్రీకు పదం ప్రాచీన ప్రతులలో ఎన్నోమార్లు ప్రస్తావించబడింది¹¹ కాని యిది తొలి కాలపు లేఖనాలలో ఎక్కడా ప్రస్తావించబడలేదు. నేను యవ్వనస్థుడిగా ఉన్నప్పుడు, “ఆకారణంగా” అన్నమాట తరచూ వినబడుతుండేది: “ఆకారణంగా కాదు, దానికి కారణం ఉంది, వాడేం చేశాడో నేను చెబుతాను చూడు!” అనే ప్రజలు తమ కోపానికి కారణాలు వెదక్కుని తమను తాము సమర్పించుకునే వారు మనం చేసిన ప్రతి తప్పిదానికి కారణం చూపించాలని ప్రయత్నిస్తుంటారు. సాధరణ కోపానికి కూడ యేసు

ప్రభువు మనల్ను హెచ్చరిస్తున్నారు.

“తన సహోదరుని మీద కోపపడు ప్రతివాడును విమర్శకు లోనగును” అని యేసు ప్రభువు తెలియజేస్తున్నారు. యిక్కడ వాడబడిన “విమర్శ” (court) అను పదము మునుపటి వచనంలోని విమర్శకు సంబంధించినదే, యిది “క్రిసిస్” (krisis తీర్పు) అను పదంనుండి వచ్చినది. శరీరక తీర్పునుండి ఆత్మీయ తీర్పునకు ప్రజలను నడిపించుటకు ప్రభువు యిక్కడ ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఎందుకంటే, కేవలం కోపం కలిగియుండడం ద్వారా ఎవరూ కూడ విమర్శకు లేదా తీర్పునకు తేబడరు. పరలోక న్యాయస్థానములో కేవలం హత్య చేసిన వ్యక్తి మాత్రమే దోషిగా నిలువబడడు గాని, తన సహోదరుని మీద ద్వేష స్వభావం కలిగియున్న వ్యక్తి కూడ అక్కడ దోషిగా నిలబడతాడని ఆయన గుర్తు చేస్తున్నారు.

యేసు బోధిస్తున్నప్పుడు, ఆ సమయంలో అక్కడ ఉన్నవారిలో నరహత్యచేసినవారు ఎవరో కొందరు ఉండి ఉండవచ్చు. అలాగే తమ తోటివారిపట్ల హృదయంలో ద్వేషభావం కలిగిన వారు కొందరుండియుండవచ్చు. ఒకవేళ మృగం వచ్చి వారిని సంహరించినా, విషసర్పం వారిని కాటువేసినా, ఆకాశమునుండి వచ్చు మెరుపు వారిని కొట్టినా గాని, ఏ విపత్తు సంభవించినా గాని వారు కన్నీరు కార్చియుండని వారైయుండవచ్చు.¹² తమ చేతులు రక్తంతో తడిస్తే గానీ, తాము ఆరవ ఆజ్ఞను మీరినవారమని వారు భావించియుండవచ్చు. కాని యేసు యిక్కడ అలా చెప్పడం లేదు. “తన సహోదరుని ద్వేషించువాడు నరహంతకుడు; ఏ నరహంతకునియందును నిత్యజీవముండదని మీరెరుగుదురు” (1 యోహాను 3:15) అని యేసు యొక్క అపొస్తలులలో ఒకరు తెలియజేస్తున్నారు. యిది “భావాన్ని-హత్య” చేయుటగా¹³ పిలువబడతుంది.

నరహత్య అను పాపము కంటే, దానికి కారణమయిన హృదయ వైఖరిని గురించి యేసు మాట్లాడుతున్నారు. ఒకవేళ హత్యకు సంబంధించి మన హృదయంలో ఉన్న కుట్రపూరిత ఆవేశం, ఉద్రేకాన్ని మన హృదయంనుండి మనం తొలగించుకున్నట్లయితే, హత్యనుండి కూడ మనం తొలగిపోయినట్లే, కొండమీద ప్రసంగంలో చెప్పబడ్డ ప్రాథమిక సూత్రం యిదే.

వ్యక్తం చేయబడిన కోపము (22బి వచనం)

22వ వచనం మధ్యకు వచ్చేసరికెల్లా యేసు మనసులోని కోపంనుండి బహిర్గతమైన కోపాన్ని గురించి వివరిస్తున్నారు. “తన సహోదరుని చూచి వ్యర్థుడా అని చెప్పువాడు మహా సభకు లోనగును.” “వ్యర్థుడా” (“good-for-nothing”) అన్న మాటకు *raca* (KJV చూడు) అన్న పదం వాడబడింది. డబ్ల్యూ. వైన్ ఈ విధంగా చెప్తున్నారు - “రాకా అన్న పదం అరామిక్ భాషలోనిది యిది హెబ్రీ పదమునకు పోలినది ... నీచంగా ఎంచడం, ఎదుటివారిని ‘శూన్యంగా’ చేయడం. నైతికం కంటే తెలివితో.”¹⁴ కొన్ని తర్జుమాలు యీ పదమునకు సామాన్య దృక్పథమును కలిగియున్నాయి. “తన సోదరుని అవమానపర్చడం” అని RSV చెప్పగా, “చెడ్డ మాటలు పలకడం” అని NCV చెబుతుంది. కొన్ని తర్జుమాలు కొన్ని విభిన్న పదాలనుపయోగించాయి. “తలలేనివాడు” అన్న పదం మెకార్ట్ వాడగా, “తెలివి తక్కువ వాడు” అన్న పదాన్ని NLT వాడింది.

యిక్కడ కేవలం ఒక్క రాకా అన్న పదమే ఎదుటి వ్యక్తిని అవమానపర్చడం లేదు గాని, ఈ మాట చెప్పే వ్యక్తి యొక్క వైఖరి కూడ అవమానానికి గురిచేస్తుండవచ్చు. ఒక్కసారి

తీవ్రమైన కఠిన పదం కాకపోయినా, అవేశంతో, దురుసుతనంతో ఆ పదాన్ని వాడినప్పుడు అది చాలా కఠినతరంగా మారుతుంది. రాకా (raca) అనే పదాన్ని అప్పటి కాలంలో గేలి చేయుటకు వాడే పరిహాస పదం అనుకుందాం, అయినా దీన్ని నిర్లక్ష్య వైఖరితో మన కఠిన స్వరంతో మాట్లాడితే ఎలా ఉంటుంది? మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నా గాని, ప్రతి సమాజంలోనూ హీనంగా మాట్లాడుటకు వాడే పదాలు కొన్ని ఉన్నాయి. (అవేంటో మీకు తెలుసు కదా?) మనస్సాక్షి కలిగిన క్రైస్తవుడు లోకస్తుల వలె వీటిని ఉపయోగించడు.

యేసు మాటల ప్రకారం, తన సహోదురుని రాకా (raca) అని పిలిచినవాడు “మహా సభకు లోనగును” “మహా సభ” అను మాట sunedrion అను గ్రీకు పదం నుండి వచ్చింది. దీనినే “సన్ హెడ్రిన్” అని పిలుస్తారు. యిది సాధారణ భావంతోనే అప్పుడప్పుడు ఉపయోగించబడింది (మత్తయి 10:17ను చూడండి). “యిది యెరూషలేములోని మహా సభను సూచిస్తుంది. యిందులో 71 మంది సభ్యులుంటారు. దేశంలోని క్లిష్టమైన కేసులు యిక్కడకు వస్తుంటాయి.”¹⁵ అనేక దేశములలో స్థానిక న్యాయస్థానముతోపాటు జాతీయ న్యాయస్థానం కూడ ఉంటుంది. అమెరికాలో దీన్ని అత్యున్నత న్యాయస్థానంగా పిలుస్తారు. తన సహోదురుని కేవలం తిట్టినందకు ఎవరూ కూడ యెరూషలేములోని మహా సభకు తేబడరు. తన సహోదురుని పట్ల ఆగ్రహం కలిగియుండడం గురించే ప్రస్తావిస్తూ యేసు తత్పంబంధ పద రూపాలను వాడుతున్నారు. స్థానిక న్యాయస్థానంనుండి మహా సభకు సన్నివేశాన్ని మార్చడం ద్వారా మాటలలోని తీవ్రతను ఆయన తీవ్రతరం చేస్తున్నారు. మనసులో కోపమును ఉంచుకొనడం కంటే దానిని ప్రదర్శించడం వలన మరిన్ని తీవ్రపరిణామాలు ఉంటాయన్నది దీని భావం.

నాకు ఎదురయిన ఒక వాదనను యిక్కడ ప్రస్తావించడం సమంజసం అనుకుంటున్నాను. ఒకరు ఈ విధంగా చెప్పన్నారు, “సహోదురుడ్ని ద్వేషించడం అతడ్ని హత్యచేసినంత పాపముతో సమానము అయితే, నా సహోదురుడ్ని నేను ద్వేషించినట్లయితే, అతడ్ని చంపిన గాని, దేవుని దృష్టిలో నా పాపం యొక్క భారం ఒకే విధంగా ఉంటుంది కదా!” సహజంగా నా పాఠకులు ఎవరూ కూడ యింతటి క్రూర స్వభావాన్ని కలిగియుండరు, కాని దీని గురించి కొన్ని విషయాలు మీ ముందుంచాలని నేను ఆశపడుతున్నాను. నిజం చెప్పాలంటే, కొన్ని కారణాల రీత్యా మనసులోనే ద్వేషాన్ని ఉంచుకోవడంకన్నా దాన్ని (అవమానకర మాటలతో లేదా హత్య చేసి) బయటకు ప్రదర్శించడం ఎంతో హీనముగా ఉంటుంది. మీకు యిక్కడ రెండు విషయాలు చెప్పడం అవసరం. (1) ఒకవేళ మీ సోదరుడిపై మీకు కోపముంటే, అతడ్ని మీ మాటలతో హింసించడం లేదా నేరుగా హత్య చేయడంవంటిది చేయవద్దు. ఎందుకంటే మీరు చేసిన కఠిన క్రియలవలన మీరు తిరిగి పశ్చాత్తాపానికి నడిపించబడడం కష్టము (పశ్చాత్తాపం ద్వారా మునుపటి స్థితికి చేరుకుంటాం). ఒకవేళ మీరు యితరులను తప్పుగా మాట్లాడినట్లయితే, మీరు వారి దగ్గరికి వెళ్ళి, వారితో సమాధానపడండి (23, 24 వచనాలు చూడు). ఒకవేళ మీరు ఒకరిని హత్య చేసినట్లయితే, ఆ వ్యక్తి జీవితం మరలా తిరిగి రాదు. (2) మీకు ఒక వ్యక్తి మీద విపరీతమైన కోపం వచ్చినా గాని అది నరహత్యకు దారితీయకుండా చూచుకొనండి. ఎదుకంటే హత్యానంతరం పరిస్థితులు విపరీతంగా ఉంటాయి. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి పై మీకు కోపం లేదా ద్వేషం ఉంటే మీరు అందును గూర్చి సమాధానం చెప్పుకోవాలి. ఒకవేళ మీరు హత్యను చేస్తే దేవునికి అలాగే లోకానికి న్యాయస్థానానికి సమాధానం చెప్పుకోవాలి. యేసు

నొక్కి చెప్పిన ఈ మాటలు న్యాయ విధులలోని “ఢొల్లతనాన్ని” చూపించడానికి కాదు గాని, ఒకవేళ మనం మన సహోదరుణ్ణి మనసులో కోపగించుకొవడం ద్వారా ద్వేషాన్ని కలిగివున్నట్లయితే, దానిని మన మనసులోనుండి తొలగించుకోవాలి.

వ్యక్తం చేయబడిన కోపం గురించి యేసు మరో ఉదాహరణను యిస్తున్నారు, తన సహోదరుణ్ణి చూచి “ద్రోహీ” అని చెప్పువాడు నరకానికి లోనగును. యిక్కడ చెప్పబడిన ఆరోపణ మరియు శిక్ష రెండింటిలోనూ తీవ్రత కనిపిస్తుంది. ద్రోహీ అను మాట *moros* అను గ్రీకు పదంనుండి వచ్చింది. దీనినుండే వేరొక అను “*moron*” మాట వచ్చింది. ఈ మాటకు “సోమరి, సోంబేరితనము, ... ; కావున ‘బుద్ధిహీనుడు, మూర్ఖుడు’ ... ; యిక్కడ దానికి చురుకుదనం లేకపోవడం” వంటి అర్థాలున్నాయి. యిక్కడ వాడబడిన పదమునకు అర్థము “పనికిరాని వాడు, మూర్ఖుడు ...” యిది “రాకా అన్న పదము కంటే విపరీతార్థమిస్తుంది; ఒక మనిషిని నీచుడిగా ఎంచి, వానిని మూర్ఖునిగా ఎంచుటకు వాడు పదము యిది. ఒక మనిషి యొక్క హృదయము మరియు వ్యక్తిత్వమును *moros* నీచముగా చూపిస్తుంది”¹⁶ వేషధారులైన శాస్త్రులు మరియు పరిసయ్యులను దూషించుటకు (మత్తయి 23:17, 19). అలాగే బుద్ధిలేని కన్యకలు (మత్తయి 25:3)ను వివరించడానికి ప్రభువు *moros* పదమును వాడారు. ఈ పదము ఒక వ్యక్తియొక్క ఆత్మీయ స్థితిని సూచిస్తుంది. యేసు ప్రభువు యిటువంటి మాటను ఉపయోగించి వ్యాఖ్యలు చేయడానికి ఆయన సమర్థుడు.¹⁷ కానీ, నువ్వు, నేను కాదు.

ఒకవేళ మనసులో ద్వేష భావం, కోపం ఉండడం “హత్య భావము” అయితే, మరొకరిని మన నోటితో నిందించడం లేదా దూషించడం “నోటి హత్య”¹⁸ అవుతుంది. మన నాలుకతో యిటువంటి మాటల ద్వారా మరొకరి ఆత్మ విశ్వాసాన్ని మనం దెబ్బతీస్తున్నాం. మన నోటితో ఎదుటివారికి ఉన్న మంచి పేరు, మంచి స్వేచ్ఛాభావాన్ని మనం హత్య చేస్తున్నాం.

క్రైస్తవులకున్న మంచి గుణగణాలలో ఒకటిమంటే, యితరులతో మర్యాదగా మెలగడం. ఎదుటి వ్యక్తి అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తున్నాగాని మనం మర్యాదగా నడుచుకుంటాం. యిది మనం ఎక్కడినుండి నేర్చుకున్నాం. మనలో అనేకమంది మన క్రైస్తవ గృహాల్లో దీన్ని నేర్చుకుంటున్నాము. ఒకవేళ మీరు తడింగాని, తల్లిగాని లేదా తాతగాని నాయనమ్మగాని లేదా మీ యింటి పెద్దగా మీరున్నట్లయితే, మీ పిల్లలకు యితరులతో ఎలా మర్యాదపూర్వకంగా మెలగాలో తెలియజేయండి. క్రైస్తవ గృహాల్లో ఎటువంటి చెడ్డమాటలకు తావివ్వకండి.

“ద్రోహీ అని పిలిచిన వారు నరకానికి లోనగునని” యేసు ప్రభువు తెలియజేస్తున్నారు. “నరకం” అను పదము సంయుక్త గ్రీకు పదమైన *gehenna* అను పదమునుండి వచ్చినది. దీనికి “హిన్నోము లోయ”¹⁹ అని అర్థము. ఈ లోయలో రాజైన అహోజు, యితరులు తమ చిన్నారలను అన్యదేవతలకు బలి యిచ్చారు (2 రాజులు 16:3; 2 దినవృత్తాంతములు 28:3).²⁰ యోషీయా రాజైనప్పుడు దీనిని అపవిత్రపరిచాడు (2 రాజులు 23:10). యిది దుర్మార్గులకు నివాసంగాను, పట్టణస్థలకు చెత్త స్థలం గాను ఏర్పాటుచేయబడింది (యెర్మియా 7:31-33 చూడు).²¹ మొదటి శతాబ్దంలో దీనిని చెత్త కుప్పల స్థలంగా వాడేవారు. యందులోని చెత్త ఎల్లప్పుడు మండుతూ ఉండేది. యేసు ప్రభువు మాటల ప్రకారం. తన హృదయంలో ద్వేషం, కోపం నిరంతరం రగులుతూ ఉండి, మరొకరిని ద్రోహి అని దూషించువాడు, నిత్యము మండుతూ, వాసన మరియు పొగతో ఉండే యిటువంటి లోయలో పడవేయబడుట మంచిదని భావము.

చెప్పబడిన భౌతిక శిక్షకంటే, ఎక్కువగా యింకేదో ఉందన్న విషయం తన శ్రోతలు అర్థం చేసుకోవాలని యేసు ప్రభువు ఆశించారు. ఈనాడు మనం “సరకంగా” పిలుస్తున్న గెహన్నా, యేసు ప్రభువు కాలంలో, దుర్మార్గులకు శాశ్వత చిరునామాగా అప్పటి ప్రజలు భావించేవారు (మత్తయి 10:28; 23:33). “సరహంతకులు అగ్ని గంధకములతో మండు గుండములో పాలుపొందుదురు, ఇది రెండవ మరణము” అని ప్రకటన 21:8లో మనం చూస్తాం. అలాగే, కోపాగ్ని మనసులో ఉంచుకోవడం దాన్ని వ్యక్తపరచడం సరహత్యతో సమానమని యేసు హెచ్చరిస్తున్నారు.

“నేను ఎవ్వరినీ ‘రాకా,’ లేదా ‘ద్రోహీ’ అని పిలువను కాబట్టి నాకేం ధోకాలేదు” అని కొందరు అనవచ్చు. ఈ విధంగా చెప్పేవారు, యేసు మాటల భావాన్ని యింకా అర్థం చేసుకోలేదు. “రాకా” మరియు “ద్రోహీ” అన్న మాటలు అగౌరవంగా మాట్లాడే మాటలు. యేసు కాలంలో వీటిని వాడేవారు. మత్తయి 5:21, 22 వచనాల్లో ప్రభువు మనకిచ్చే సందేశం యిదే. మనలోని కోపం మనసులో ఉంటే, దాన్ని అదుపులోంచి, అలాగే చెడుమాటలను మన పెదవులనుండి దూరం చేయాలి.

సమాధాన పడవలసిన అగత్యత (5:23-26)

ఒకవేళ మన హృదయంలో ఎంతో మంచి ఆలోచనలను ఉంచుకున్నా గాని, మన ఆలోచనలు, మన నాలుకను ఒక్కసారి అదుపులో పెట్టుకోలేమన్న (యాకోబు 3:8ను చూడు) విషయాన్ని యేసు ప్రభువు గుర్తించారు. అటువంటప్పుడు, మనం ఏం చేయాలి? సమయాన్ని ఏ మాత్రం వృథా చేయకుండా, ఉన్న సమయంలో దేవునితో, యితరులతోనూ సమాధానపడాలి. మన అధ్యయన వాక్యభాగంలోని చివరి రెండు వచనాలు మనం త్వరగా సమాధానపడవలసిన అగత్యతను తెలియజేస్తున్నాయి.

సహోదరునితో (23, 24 వచనాలు)

“కావున నీవు బలి పీఠము నొద్ద అర్పణము నర్పించుచుండగా నీ మీద నీ సహోదరునికి విరోధమేమైనను కలదని నీకు జ్ఞాపకము వచ్చిన యెడల ...” అని 23వ వచనం తెలియజేస్తుంది. ముందుగానే చెప్పుకున్న ప్రకారం, పాత నిబంధన యింకను వాడుకలోనున్నప్పుడు కొండమీద ప్రసంగం చెప్పబడింది. పాత నిబంధన ఆచారాలకు అలవాటుపడ్డ ప్రజలకు యిది బోధింపబడింది. కాబట్టి, మీరు కూడ ఒక యూదుడిగా యేసు మాటలు వింటున్నట్లు ఊహించుకోండి. మీ మనసులో ఈ సన్నివేశాన్ని ఊహించండి. మీరు బలి అర్పించుటకు ఒక గొట్టెపిల్లను అన్యజనుల ఆవరణంగుండా, స్త్రీల ఆవరణంగుండా, ఇశ్రాయేలీయుల ఆవరణంగుండా దేవాలయానికి తీసుకువచ్చారు. ఎదుట నుండి వారు చూస్తుండగా, మీరు బలి గొట్టెపిల్లను తీసుకువచ్చారు. బలి పీఠం దగ్గరనున్న స్తంభానికి ఆనుకుని, అక్కడి యాజకుడు గొట్టెపిల్లను వధించుటకు సిద్ధముగా ఉండగా, మీ చేతిలో గొట్టెపిల్లను పట్టుకున్నారు. సాధారణంగా బలి సమయంలో వధించబోయే బలి జంతువు మీద ఆ వ్యక్తి చేతిని ఉంచి, పాపములను ఒప్పుకుంటారు. తద్వారా ఆ వ్యక్తి పాపములు బలిపశువుకు సంక్రమించబడతాయని నమ్మకం. మీరు కూడ యిలాగే చేస్తుండగా, ఉన్నట్టుండి మీ మాటల ద్వారా బాధించబడిన మీ సహోదరుడు (లేదా మీరు అన్నారని అనుకుని బాధపడ్డ

వ్యక్తి) మీకు గుర్తుకువచ్చాడు.²²

అటువంటి సందర్భంలో, “అక్కడ బలిపీఠము యొద్దనే నీ యర్చనము విడిచిపెట్టి మొదట వెళ్ళి నీ సహోదరునితో సమాధానపడుము” (24వ వచనం) అని యేసు చెప్పాడు. “సమాధానపడాలా”? సమాధానపడాలంటే మనం ఏం చేయాలి? దీని గురించి ఆల్బర్ట్ బార్న్ అనేక సలహాలిచ్చాడు:

ఒకవేళ మీరా వ్యక్తిని తప్పుబట్టినట్లయితే, దానిని ఒప్పుకోండి. ఒకవేళ మీరా వ్యక్తికి బాకీ పడినట్లయితే, దానిని తీర్చివేయండి. ఒకవేళ మీరు ఆ వ్యక్తి యొక్క వ్యక్తిత్వాన్ని గాయపర్చినట్లయితే, ఆ విషయాన్ని ఒప్పుకొని క్షమించమని అడగండి. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి మీగురించి తప్పుడు అభిప్రాయం కలిగియున్నట్లయితే, ఒకవేళ మీ విధానం ఆ వ్యక్తిని బాధించినట్లయితే, పరిస్థితి వివరించండి. ప్రతిది కూడ మీ సంపూర్ణ శక్తితో, మనస్ఫూర్తిగా మీరు చేయగలిగిందంతా చేయండి. ఏం చేసినా గాని పరిస్థితి చక్కబడాలి.²³

ఈ వాక్య భాగంలో తప్పుచేసిన వ్యక్తికి సూచనలను ప్రభువు యిస్తున్నారనికూడ. తరువాత భాగంలో, యితరులు మనయెడల తప్పు చేసినప్పుడు ఏం చేయాలో వివరిస్తున్నారు: “మరియు నీ సహోదరుడు నీ యెడల తప్పిదము చేసిన యెడల నీవు పోయి, నీవును అతడును ఒంటిరిగానున్నప్పుడు అతనిని గద్దించుము. అతడు నీ మాట వినినయెడల నీ సహోదరుని సంపాదించుకొంటివి” (18:15). యిటువంటప్పుడు, బాధించినవాడు సహోదరుని యొద్దకు వెళ్ళాలి. అలాగే, బాధింపబడినవాడు తన సహోదరుని యొద్దకు వెళ్ళాలి. ఒకవేళ యిద్దరు కూడ వారు చేయవలసింది చేయగలిగితే, అప్పుడు యిద్దరి కలయిక కూడ ఆనందదాయకమే. దీనిని లారీ కెల్వీన్ “ప్రేమ సంఘర్షణగా”²⁴ వివరిస్తున్నాడు. ఒకవేళ వీరిలో ఒకరు తాను చేయవలసింది చేయకపోతే ఏమవుతుంది? మరొకరు క్షమింపబడరు. “వారే నా దగ్గరకు రావచ్చు గదా!” అని మీరు అనవచ్చు. అయితే మీరు ముందుగా “వెళ్ళి” మీ సహోదరుడు లేక సహోదరితో “సమాధానపడుటకు” చేయదగిన ప్రతి పనిని చేయండి.

ఇలా చేసిన “తరువాత,” అప్పుడు “వచ్చి నీయర్చనను అర్పించుము” (5:24బి; నొక్కి చెప్పింది నాది). యిదే పద్దతిని నూతన నిబంధన విధానాలకు అన్వయించుదాం. దేవున్ని ఆరాధించుటకు వచ్చి, నీ పాపముల క్షమాపణ కొరకు నీవు ప్రార్థిస్తున్నప్పుడు, ఒకవేళ మీ సహోదరుడు లేదా మీ సోదరితో మీకేదయినా విభేదం ఉన్నట్లయితే ప్రార్థించుట ఆపి మీరు “వెళ్ళి” మొదట “వారితో సమాధానపడండి.” తరువాత తిరిగి వచ్చి మీ ప్రార్థనను ముగించండి. మీరు ప్రభువు బల్లలో పాలుపొందుతున్న సమయంలో, మీ పాపముల గురించి యేసు ప్రభువు చేసిన త్యాగాన్ని గుర్తు చేసుకొంటూ పశ్చాత్తాపపడుతున్నప్పుడు, మీ సోదరుడు, సోదరి విషయంలో మీరు చేసిన తప్పిదం మీకు గర్తుకు వస్తే వెంటనే వెళ్ళి వారితో సమాధానపడండి. తరువాత తిరిగి వచ్చి ప్రభువుతో, యితరులతో ప్రభువు బల్లలో పాలుపొందండి.

ప్రార్థన సమయంలో ప్రార్థనను వదిలి బయటకు వెళ్ళేవారిని యింతకాలంలో ఎంతో మందిని చూశాను. వారు చెప్పే కారణాలు కొన్ని సకారణంగాను, మరికొన్ని అసంబద్ధంగాను ఉంటాయి. కొంతమంది మందులు వేసుకోవడానికి, కొంతమంది తమ పిల్లలను బయటకు తిప్పడానికి, కొంతమంది అత్యవసర సమావేశం కొరకు బయటకు వెళ్ళుతుండగా కొద్దిమంది

ప్రసంగం వినసాంపుగా లేదంటూ బయటకు వెళుతుంటారు. నాకు తెలిసి, యితవరకూ ఒక సోదరి, సోదరుడితో సమాధానపడడానికి బయటకు వెళ్ళిన వారు ఎవరూ లేరు. ఈ బాధ్యతను “పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేయబడిన విధిగా”²⁵ దీనిని జే. డబ్ల్యూ. మెక్ గార్వే వివరిస్తున్నాడు.

మనస్ఫుర్ణులు ఉన్న సహోదరునితో అత్యవసరంగా సమాధానపడవలసిందిగా 23 మరియు 24 వచనాల్లో మనం చూస్తున్నాం. యిందులోనే అంతర్దీనంగా కొన్ని సందేశములున్నాయి. ఉదాహరణకు, కేవలం సంఘానికే వెళ్తున్నంత మాత్రాన దేవుడు మనకు ఆజ్ఞాపించిన విధులన్నిటిని పూర్తి చేసినట్లు కాదు (1 సమూయేలు 15:22తో పోల్చు). ఈ వాక్య భాగం ద్వారా మనం నేర్చుకునే మరో ప్రాముఖ్య భాగం - మన సహోదరునితో మనకున్న సంబంధం దేవునితో మన సంబంధాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. “ఎవడైనను - నేను దేవుని ప్రేమించుచున్నానని చెప్పి, తన సహోదరుని ద్వేషించిన యెడల అతడు అబద్ధికుడగును: తాను చూచిన తన సహోదరుని ప్రేమింపనివాడు తాను చూడని దేవుని ప్రేమింపలేడు” (1 యోహాను 4:20) అని యోహాను వ్రాస్తున్నాడు.

ప్రతివాదితో (25, 26 వచనాలు)

త్వరితంగా సమాధానపడుటను గురించిన రెండవ ఉదాహరణను యేసు 25 మరియు 26 వచనాల్లో తెలియజేస్తున్నాడు. 22వ వచనంలోవలె యిక్కడ న్యాయసంబంధ సన్నివేశాన్ని ఆయన మనముందుకు తెస్తున్నాడు “నీ ప్రతివాదితో నీవును త్రోవలో ఉండగానే త్వరగానే వానితో సమాధానపడుము” (25వ వచనం) అని ఆయన ప్రారంభిస్తున్నాడు, “ప్రతివాది” (opponent at law) అను పదం *antidikos* అను గ్రీకు పదంనుండి వచ్చింది. దీనికి “న్యాయపర వివాదంలో మీ శతృవు”²⁶ అన్న అర్థము ఉంది. ఈ ఉదాహరణలో చెప్పబడిన వివాదం బాకీపడ్డ డబ్బులు గురించి (26 వచనాన్ని చూడు).

“నీ ప్రతివాదితో నీవును త్రోవలో ఉండగానే త్వరగానే వానితో సమాధానపడుము” (25వ, 26 వచనం) అని యేసు చెప్పున్నాడు “నీ ప్రతివాదితో పరిష్కరించుకొనుము”²⁷ అన్నది గ్రీకు వాక్యం స్వరూపం మీ దయను వివరింపజేయుట ద్వారా అతని క్షేమం కోరడమే యిందులో నొక్కి చెప్పబడిన విషయం.²⁸ మన ప్రతివాదితో గల వాదమును పరిష్కరించుకొనుటను యిది సూచిస్తుంది (NIV చూడు), మన శతృవును మన మిత్రుడుగా మార్చడం ఒక మంచి లక్ష్యం (44వ వచనాన్ని చూడు).²⁹ మీ ప్రతివాది ఎన్నడూ కూడా మీ స్నేహితునిగా ఉండాలని కోరుకోరు గాని, యింకనూ అతడితో సమాధాన పడడానికి మనం ప్రయత్నించాలి.

“త్రోవలో ఉండగానే” అంటే “న్యాయస్థానం త్రోవలో” ఉండగానే అని అర్థం. చిన్న చిన్న పట్టణాల్లో యిది సంభవించును. యిరువురు న్యాయాలయానికి నడివిచెళ్ళుతుండగా ఒకే మార్గములో వెళ్ళే అవకాశముంది. యిది లేక వేరే సన్నివేశం ఉంటే, శిక్ష ఖరారయ్యే సమయం దగ్గర పడుతుండగా, ఆరోపణలు ఎదర్కొంటున్న వ్యక్తి సాధ్యమైనంత వరకు తన విషయం న్యాయస్థానం వెలుపలనే పరిష్కారమయ్యేటట్లు చూసుకుంటాడు.

ఈ వచనంలోని ముఖ్య పదం “త్వరగా” అను పదము. ఎప్పుడయినా మీ సహోదరునితో లేదా ప్రతివాదితో మీకు వైరము కలిగినప్పుడు మీరు ఆలస్యం చేయవద్దు; సత్వరమే వారితో సమాధానపడండి. ఒకవేళ మీకును, యితరులకు మధ్య విభేదాలు తలెత్తినప్పుడు సాధ్యమైనంత త్వరగా వారితో “స్నేహముగా నుండుటకు” ప్రయత్నించండి.

యిటువంటి విభేదాలు వచ్చినప్పుడు సాధ్యమైనంత త్వరగా వాటిని పరిష్కరించుకోవాలి. లేకపోతే, “ఒకవేళ నీ ప్రతివాది నిన్ను న్యాయాధిపతికి అప్పగించును. న్యాయాధిపతి నిన్ను బంట్లాతుకు అప్పగించును, అంతట నీవు చెరసాలలో వేయబడుదువు” (25:1 వచనం) అని యేసు హెచ్చరిస్తున్నారు. “బంట్లాతు” అనువాదు న్యాయస్థానం యొక్క శిక్షను అమలు చేయువాడు. అప్పటి రోజుల్లో ప్రజలు తమ అప్పులను చెల్లించని పక్షంలో వారిని జైలులో పెట్టేవారు.

“కడపటి కాసు చెల్లించువరకు అక్కడనుండి నీవు వెలుపలికి రానేరావని నీతో నిశ్చయముగా చెప్పుచున్నాను” (26 వచనం) అని యేసు చెప్పారు. “కడపటి కాసు” అనగా రోమీయుల చిన్న నాణెం అయిన క్వార్టాన్³⁰ బకాయిలు తీర్చనందుకు చెరసాలలో పెట్ట బడినవారు, తమ కుటుంబ సభ్యులు గాని, స్నేహితులు గాని, మరెవరైనా గాని వారి బకాయి పైసలతో సహా తీర్చేంతవరకు వారు అలా చెరసాలలోనే ఉండాల్సి వచ్చేది.³¹

సాధ్యమైనంత వరకు న్యాయ స్థానంనుండి దూరంగా ఉండుటకు కొన్ని సూచనలను 25, 26 వచనాలనుండి నేర్చుకోవచ్చు. మరో సందర్భంలో యిదే పదాలను ఉపయోగించి మరింత విశ్లేషణాత్మక వివరణను ప్రభువు యిస్తున్నారు (లూకా 12:57-59 చూడు). ఈ 25, 26 వచనాల్లో దృష్టాంతమును కొంతమంది గమనించియుండియుంటారు. మనమందరం కూడ న్యాయస్థానంకు జీవితమనే మార్గంలో వెళుతూ ఉన్నాం. యిదే మార్గంలో మనతో ప్రయాణిస్తున్న కొందరితో విభేదాలు రావచ్చు. మన జీవితం ముగియులోపు ఈ విభేదాలన్నిటిని మనం పరిష్కరించుకోవాలి (యాకోబు 4:14ను చూడు).

ఏదేమైనా, మనకు ఎదురయ్యే నాటకీయ ఆసరాలను బట్టి మోసపోవద్దు. యేసు యొక్క స్పష్టమైన సందేశం యిదే: మీరు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉన్నాగాని, యితరులతో మీకు వాదన తలెత్తితే “వెంటనే” సమాధానపడండి. ఖచ్చితంగా చెప్పే మాట ఒక్కటే: త్వరగా సమాధానపడండి. మనలో చాలామంది, యితరులతో మనస్పర్థలు ఉన్నప్పుడు వారి దగ్గరకు వెళ్ళి సమాధానపడడానికి జాగ్రత్తపడుతున్నారు కదా! మనకు వెళ్ళడం యిష్టం లేకపోతే. మనం మానేస్తాం. దాని ఫలితంగా, విషయం కాస్తా పెద్దదై, తరువాత మనం సరిదుద్దుకోవడానికి ప్రయత్నించినా గాని ప్రయోజనం లేకుండా ఉంటుంది. యిది వాస్తవమని మీకు తెలుసు. యిటువంటి విషయాల్లో మనం సత్వరమే మేల్కొంటే సమస్య పరిష్కారమవుతుంది.³²

సింధూర వృక్షాన్ని గమనించండి. చెట్టునుండి రాలిన కాయలు భూమి మీద పడి తిరిగి మొలకెత్తుతాయి. యిది చిన్న మొక్కలుగానున్నప్పుడే వాటిని పీకివేయడం సులభం; ఒకవేళ అవి పీకివేయబడకపోతే, అవి ఎదిగి భారీ సింధూర వృక్షాలవుతాయి. అవి ఎదిగిన తరువాత, వాటిని పెకిలించడం ఎంతో కష్టం. వాటిని కొట్టివేయాలి. అలా చేస్తే వాటి మొద్దులు వాటి వ్రేళ్ళు భూమిలోనే ఉండి భూమి సారాన్ని లాగేస్తాయి. అలాగే ఏదయినా విభేదం తలెత్తినప్పుడున దాని తాలుకూ మూలం హృదయంలో ఉండనివ్వకండి. మీరే అవతలి వారి దగ్గరికి వెళ్ళి మీ పరిస్థితిని, తప్పును ఒప్పుకోండి. మీ శత్రువుతోను సత్వరమే స్నేహాన్ని ఏర్పరచుకోండి.

ముగింపు

“నరహత్య చేయకూడదు” అని ఆరవ ఆజ్ఞ బోధిస్తుంటే, అసలు దాని సంబంధ చెడు

అలోచనలు ఏవీ మనసులో కలుగకూడదని యేసు ప్రభువు బోధిస్తున్నారు. మీ మనసులోనుండి ద్వేష భావం, కోపంను తొలగించుకోవాలి. అలాగే చెడు మాటలను మీ పెదవులనుండి దూరం చేయాలి. మీకు ఎవరితోనైనా విబేధం ఉన్నట్లయితే, సాధ్యమైనంత త్వరగా సమాధానపడాలి. ఈ అధ్యయనం చేస్తుండగా మీ హృదయాన్ని మీ చేతులను పరీక్షించుకుంటున్నారా? నా హృదయంలో ఎటువంటి చెడ్డ ఆలోచనలు రానివ్వలేదు అని, నేను ఎన్నడూ చెడు మాటలు పలుకలేదు అని, అలాగే ఎవరితోనయినా విబేధిస్తే వెంటనే వెళ్ళి సమాధానపడ్డానని ఎవరయినా చెప్పగలరా?

మీ తోటి సహోదరులు, సహోదరీలతో మీ సంబంధములు, దేవునితో మీ సంబంధాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయని ఈ వాక్య భాగం ద్వారా యేసు ప్రభువు తెలియజేస్తున్నారు. దేవునితో మీ సంబంధం ఎలా ఉంది? దేవునికి, మీకు మధ్య ఏమైనా అడ్డుగోడగా ఉందా? యిది మీకును క్రీస్తునందున్న మీ సహోదరునికి లేక సహోదరికి ... మధ్య ఉన్న అడ్డుగోడైయుండవచ్చు. లేదా మీకును, మీ కుటుంబమునకు ... సభ్యులకును లేదా మీకును, మీ ప్రక్కింటి వారికిని ... లేదా మీకును, మీ సహోదరులకును మధ్య ఉన్న అడ్డుగోడైయుండవచ్చు. యిటువంటి సమయంలో మీరు వెళ్ళి, వారితో సమాధాన పడండి అప్పుడు వచ్చి మీ జీవితాన్ని దేవునికి బలి అర్పణగా అర్పించండి.

సూచనలు

¹William Barclay, *The Gospel of Matthew*, vol. 1, rev. ed., The Daily Study Bible Series (Philadelphia: Westminster Press, 1975), 130. ²“పాతకాలలోని వారికే యీలా చెప్పబడింది” అని KJVలో ఉంది. “పాత కాలలోనివారు” లేదా “పూర్వులు” అన్న మాట చతుర్థి విభక్తిలో ఉంది. గ్రీకు భాషలో ఉపసర్గం లేదు గనుక ఒకటి కలుపవలసివచ్చింది. KJV “by” అని కలుపగా, మిగిలినవారు “to” కలిపారు. రెండూ ఒకటే, ఒకవేళ “by” తీసుకుంటే “పూర్వులు” అనగా యూద మత నాయకులు. ³W. E. Vine, Merrill F. Unger, William White, Jr., *Vine’s Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1985), 342. ⁴*The American Heritage Dictionary*, 4th ed. (2001), s.v. “murder.” ⁵Vine, 337. ⁶రోమా చట్ట ప్రకారం, మరణ శిక్ష విధించడం, యూదుల న్యాయస్థాన పరిధిలో కాదు. ఈ హక్కు రోమీయులకు ఉంది. దోషిగా నిర్ణయించడేవరకే యూదా న్యాయస్థానం పని. ⁷యిక్కడ నేపథ్యంలో “సహోదరుడు” అనుమాట పురుషులు, స్త్రీలకు వర్తించేదిగా ఉంది. ⁸Vine, 26-27. ⁹Barclay, 135-36. ¹⁰William Evans, “Wrath,” *The International Standard Bible Encyclopedia*, ed. James Orr (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1960), 5:3113.

¹¹విషయాన్ని సునిశితంగా అవిష్కరించుటకు కొంతమంది తరువాతి కాలంలో ఈ పదాన్ని కలిపారని” చెబుతారు (Bruce M. Metzger, *A Textual Commentary on the Greek New Testament* [New York: United Bible Societies, 2000], 13). ¹²Adapted from Burton Coffman, *Commentary on the Gospel of Matthew* (Austin, Tex.: Firm Foundation Publishing House, 1968), 61. ¹³Frank L. Cox, *Sermon Notes on The Mount* (Nashville: Gospel Advocate Co., 1955), 13. మత్తయీ 15:19లో దుష్ట ఆలోచనలను, హత్యలను ప్రభువు ఒకటిగా చూపించారు. ¹⁴Vine, 504. ¹⁵Ibid., 132. ¹⁶Ibid., 246. ¹⁷యేసుకు ప్రజల హృదయాలోచనలు తెలుసు (యోహాను 2:25 చూడు), ఆయన శరీరములోనున్న దేవుడు (మత్తయీ 1:23; యోహాను 1:14). ¹⁸Cox, 13. ¹⁹ఈ లోయను “బెన్ హిన్నోము లోయగా” పిలుస్తారు అనగా “హిన్నోము కుమారుని లోయ” యెహోషాఫ 15:8; 18:16; నెహెమ్యా 11:30. ²⁰“అగ్నిని దాటడం” అంటే, అగ్నిలో పడవేయబడడం, Albert Barnes, *Notes on the New Testament: Matthew and Mark*, ed. Robert Frew (Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1970), 53.

²¹Adapted from D. A. Carson, “Matthew,” *The Expositor’s Bible Commentary*, vol. 8 (Grand Rapids, Mich.: Regency Reference Library, Zondervan Publishing House, 1984), 149. ²²అర్చణము

అర్పించువాడు తప్పుచేసినవాడు కాకపోయినా గాని, తనవల్ల యిబ్బంది పడుతున్న వాడికి క్షమాపణ చెప్పి సమాధానం పొంది అర్పణం చెల్లించాలి. ²³Barnes, 54. ²⁴Larry Calvin వ్రాసిన, *The Power Zone* (Fort Worth, Tex.: Sweet Publishing, 1995), 64-66. ²⁵J. W. McGarvey, *The New Testament Commentary*, vol. 1, *Matthew and Mark* (N.p., 1875; reprint, Delight, Ark.: Gospel Light Publishing Co., 2006), 55. ²⁶Vine, 15. “న్యాయ విషయంలో శతృవు” అను మాటకన్నా KJV “ప్రతివాది” అన్న మాటను వాడింది. ²⁷Alfred Marshall, *The Interlinear Greek-English New Testament*, 2nd ed. (London: Samuel Bagster & Sons, 1958), 12. ²⁸H. Leo Boles, *A Commentary on the Gospel According to Matthew* (Nashville: Gospel Advocate Co., 1976), 137. ²⁹“శతృవును నాశనం చేయాలంటే, అతడితో స్నేహం చేయాలి” అని అబ్రహాం లింకన్ అన్నారు (<http://www.quoteworld.org/quotes/8335>; Internet; accessed 30 మే 2008). ³⁰క్వాడ్రాన్ అంటే, దేనారములో 1/64వ వంతు. దేవాలయములో పేద విధవరాలు చేసిన కాసుక మొత్తం యిది (మార్కు 12:42). (Vine, 227.)

³¹26వ వచనమును గమనించు. యిది వస్త్ర విశ్లేషణలో ఒక భాగం. యిది ఫర్లటరీని సమర్థించడం లేదు (Carson, 150). ³²మనం త్వరపడినా పరిష్కారం దొరకకపోవచ్చు. మనమేం చేశాం, ఏం చేయాలి అని యోచించుకోవాలి (రోమీయులకు 12:18 చూడు).